

styrelserne taget overordentlig velvilligt og forstaaende paa indkomne Ansøgninger. Det glæder mig da ogsaa, at det ærede Medlem fremhævede, at han ikke havde ønsket at sigte Kommunalbestyrelserne for, at de af økonomiske Grunde afviste Andragender. Det forekommer mig, at det var en meget heldig Bemærkning af det ærede Medlem, thi hvis man vilde fremsætte en Teori om, at noget saadant kunde finde Sted, maatte man i hvert Fald nu, efter at Loven har virket 2 Aar, kunne nævne bestemte Eksempler paa, at det har fundet Sted. Der var en æret Taler — jeg husker ikke længere, hvem det var —, der kunde tænke sig den Mulighed, at et Sogneraad kunde sige nej til en hel Række af mindre bemidlede Jordbrugere, der stillede efter at faa en Grundforbedring udført, men ikke havde Raad til det. Ja, saadant noget kan jo tænkes, men hvis det virkelig havde fundet Sted, skulde det være mærkeligt, at man ikke havde hørt noget om det. Jeg vover at fremsætte den Opfattelse, at saa længe man ikke har hørt et eneste Eksempel af den Art — og jeg har intet hørt —, skylder man Bevis for Berettigelsen af selv blot en Antydning af, at noget saadant kan finde Sted. Jeg tror, at Kommunalbestyrelserne har taget meget fornuftigt paa denne Sag, og at der derfor ikke er Grund til at tro, at det er det Grundlag, som Lovforslaget hviler paa, der er noget i Vejen med.

Jeg vil endvidere gerne sige til det ærede 7de Medlem for 5te Kreds, at jeg er glad ved, at vi i sin Tid ikke gik ind paa den Tanke at lade disse Grundforbedringslaan gaa ind som en Prioritet foran første Prioritet. Selv om det nemlig er smaa Beløb, der er Tale om, og de kun kan gives til en ganske bestemt Anvendelse, maa man ikke glemme, at hvis Lovgivningsmagten en Gang har vedtaget en Lov, der putter et eller andet Beløb ind foran første Prioritet, foran Kreditforæningslaan, er der ingen Sikkerhed hverken i Indlandet eller Udlandet for, at det ikke kan gentage sig. Jeg tror, at hvis vi begynder paa noget saadant, ryster vi hele det Kreditsystem, som det danske Landbrug i saa høj Grad hviler paa. Hele vor Udstykning af Jord, de mange smaa Huse med selvstændige Bedrifter og Adgangen til at faa saadanne Bedrifter beror paa, at man har Adgang til at optage Prioritetslaan i sin Ejendom. Derfor skal man være varsom med at røre ved dette System, og derfor tror jeg, det er heldigt, at Rigsdagen ikke for disse Laans Ved-

kommende har vovet sig til at træffe en saadan Bestemmelse, hvorved der skydes et Laan ind, som gaar forud for de andre Prioriteter. Og navnlig, naar vi nu ser, at det kun drejer sig om nogle faa Hundrede Tusinde Kroner, som her er blevet anvendt, vil det ærede Medlem sikkert give mig Ret i, at det ikke vilde have været Ulejligheden værd at foretage en saadan Indskydning.

Jeg tror nu, der er Grund til at glæde sig over, at der ikke er anvendt større Beløb. Man skal slet ikke søge Aarsagen hertil i Kommunalbestyrelsernes Stilling eller i, at Folk ikke har vidst Besked; jeg tror, Aarsagen er den ganske ligefremme, at de Arbejder, der her er Tale om — hvad enten det nu er Mergling, Dræning eller andet —, er Arbejder, hvor den rent personlige Indsats i det legemlige Arbejde spiller en Hovedrolle. Den har de paagældende været villige til at yde, for at yde den har de ikke skullet have Laan. Der kan være Tale om at betale Fragt for Mergel, om at købe Drænrør og lignende, saa kommer der en rent pengelig Udgift til, men jeg tror, at Stemningen Landet over er den, ogsaa i de Kredse, der her er Tale om, at man skal ikke gaa til Staten og kræve Laan, før det er højst nødvendigt. I den Omstændighed, at Laanesummen ikke er fuldstændig opbrugt, ser jeg et glædeligt Vidnesbyrd om, at man ude i Befolkningen har den Opfattelse, at kun hvor det er højst tiltrængt, kun hvor det er uundgaeligt, tager man sin Tilflugt til saadanne offentlige Laanebevillinger. Det kan være, at der var et eller andet, som vi, der har den Ære og det Ansvar at være Rigsdagsmænd, kunde have godt af at lægge Mærke til. Nu har vi stillet 1 Mill. Kr. til Raadighed her, og der er ikke Grund til at tvivle paa, at den Del af Beløbet, der er blevet anvendt, er blevet anvendt paa Steder, hvor det har gjort sin Nytte. For saa vidt er det en god Lov, og jeg foreslaar derfor ogsaa Lovens Gyldighed forlænget. Men jeg synes ikke, vi skal fælde Taarer over, at Befolkningen siger: Vi har ikke Brug for saa meget; vi har det sidste Aar kunnet nøjes med 115 000 Kr. Jeg synes, at vi skulde glæde os derover og saa forlænge Loven. I de faa Tilfælde, hvor den har været nødvendig og gjort Nytte, der ønsker vi fremdeles, at denne Haand skal være udstrakt, saa at Staten i saadanne Tilfælde, som vi for øvrigt ønsker maa blive færre og færre, kan yde et Laan til Fremme af Grundforbedringsarbejder.

I øvrigt udtaler jeg min bedste Tak